

**A Szegedi
Fiatalok
Művészeti
Kollégiuma**

(2. oldal)

„...mintha ott sem
lettünk volna”

(4. oldal)

SPORT

(5. oldal)

**Államvizsga
a jogi karon**

(6. oldal)

Forradalmi Ifjúsági Napok '82

Az ünnep az ember, a társadalom életének hagyományosan ismétlődő aktusa, amely a hétköznapiakkal váltakozva józan ritmust ad, számvetésre, mérlegelésre, s gyakran cselekvésre serkent. Ünneplés és munka valamennyiünk megtisztelő feladata és kötelessége. Mindennapi mozgalmi munkánkba a nagy nemzeti és nemzetközi évfordulók megünneplése kettős funkciót tölt be: megemlékezni történelmi fordulópontokról, s ezen tudati szálakon keresztül kialakítani ifjúságunkban a múlt-hoz s jelenhez kötődés érzetét. Történelmi múltunk minden jelentős sorsfordulójában kiemelkedő szerepet játszottak az ifjúság legjobbjai. Nem véletlen tehát, hogy a KISZ 1967 óta történelmünk legjelentősebb nemzeti évfordulóival kapcsolódva megrendezi a **Forradalmi Ifjúsági Napok** rendezvénysorozatát, amely tartalmában haladó elődeink eszméihez kötődik. Azokéhoz: akik a szolgátság, rabtság ellen esküdtek, akik százharminchárom napra fellillantották az emberi jövőt, s akiknek illegális tevékenysége elvezetett ahhoz, hogy hazánk elinduljon a népi demokratikus fejlődés, majd a szocializmus útján. A Forradalmi Ifjúsági Napok eseményei között kiemelkedő helyet foglal el 1848. március 15., 1919. március 21., s 1945. április 4. megünneplése.

Március 15-én az 1848-as polgári forradalom és szabadságharc évfordulója: a hazafiság, a forradalmiság ünnepe. Március 21-ét, a Magyar Tanácsköztársaság, az első magyar proletárdiktatúra jegyében ünnepeljük. Április 4. tartalmát hazánk felszabadulása, az antifasizmus, a szocialista országokkal való baráti közösségünk határozza meg. Megemlékezéseinknek évről évre az eredeti, ön-magában nem változó tartalmat kell gondolatoktól, konstruktív mondanivalótól aktualizálnia. A FIN biztosítja, hogy a társadalom, az ifjúságpolitika legfontosabb kérdései alapján évente más és más konkrét célkitűzést adjunk több hónapos politikai munkánkhoz. Az 1982. évi rendezvénysorozatot formailag és tartalmilag befolyásolja a KISZ X. kongresszusa határozata, s a KISZ zászlóbontása 25. évfordulója, hiszen felvállalva elődeik örökségét, 1957. március 21-én bontott zászlót a megújult mozgalom.

Népszerű ma azt vizsgálni, kinek mit jelent a megemlékezés. A „messzemenő” következtetések levonásán túl nagyon lényeges, hogy a tartalmuk

alapján megújulást hordozó ünnepeket ne merevít-sük szertartássá, nagyobb gondot fordítsunk arra, hogy a hagyományok ünneplését nehegy felváltja az ünneplés hagyománya!

Ennek szellemében szőlítjuk városunk KISZ-szervezeit saját rendezvényeink megszervezésére, s igyekszünk megyei ill. városi szinten is élményszerűvé tenni programjainkat. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy dolgozó és tanuló magyar és külföldi fiatalok megismerjék egymás életét, munkáját, hogy összemérjék erejüket, felkészültségüket, hogy együttesen tegyünk hitet — nem kisajátítva a tavaszi nemzeti ünnepeinket az ifjúság számára — városunk egész lakosságával forradalmi hagyományaink mellett.

GERMÁNÉ VASTAGH GYÖRGY,
a KISZ Szeged városi bizottsága titkára

A Forradalmi Ifjúsági Napok szegedi rendezvényei:

Március 1—május 10.: Megyék munkásmozgalmi emlékhelyeinek megtekintése (kirándulások). **Rendező szerve:** Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda, Móra Ferenc Múzeum.

Március 10., 14.30, március 24., 14.30, március 31., 14.30: Ki nyer ma? vetélkedő a Móra Ferenc Könyvesboltban.

Március 12., 18 óra: Latin-amerikai szolidaritási est az MTA Biológiai Kutató Központban.

Március 13.: Tudományos emlékezés és kiállítás a KISZ 25 éves történetéről a Politikai Képzési Központban.

Március 13.—április 4.: Ifjúságmozgalmi plakátkiállítás a KISZ Politikai Képzési Központban.

Március 15., 10 óra: Ifjúsági nagygyűlés és koszorúzás a Klauzál téren.

Március 15., 15 óra: Táncházt a Klauzál téren.

Március 20.: „Vagyunk a tűz” vetélkedő.

Március 19., 16 óra: Koszorúzás a Tanácsköztársaság emlékműnél.

Március 21., 18 óra: Tavaszi koncert az Ifjúsági Házban.

Március 27.: Komplex Ifjúsági Nap: Rakparti Trapp-party a Tisza-parton.

Április 1—3.: Egyetemi-Főiskolai Kulturális Napok országos rendezvénye a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán.

Ellenkultúra-e az ifjúsági kultúra?

Elég gyakran illet elhamarkodott vád a fiatalok szabadidős szokásait, közösségi életének megnyilvánulásait, a különböző kulturális és művészeti törekvéseket. A szélsőséges nézetek alapja, hogy le- vagy túlbecsülik azt a folyamatot, melyben a jövő nemzedéke sajátos szellemi arculatát alakítja.

Általánosan elterjedt nézet, hogy Szeged — s benne a fiatalok — művelődési élete vizsgálatakor a belváros kulturális ki-nálátat tekintik mércének. A mintegy ötven köznevelődést szolgáló intézmény (művelődési központok, könyvtárak, klubok, színházak, mozik stb.) munkája a kiskörűtől belül képes átfogni a több mint százhetvenezres agglomeráció fiataljait. Az intézményi ellátottságnak ilyenét helyzete jórészt történelmi örökség, de mai viszonyok között sincs és a közeljövőben sem látszik remény a változásokra. Pedig a peremkerületek és a lakótelepek ellátat-

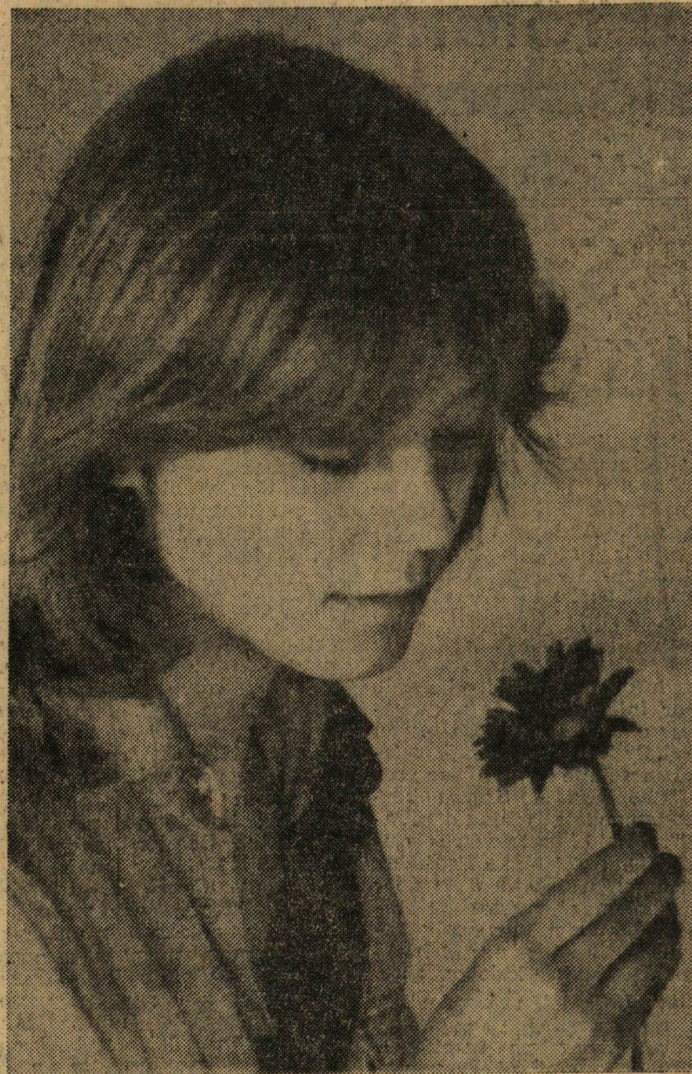
lansága és a csatolt községek kulturális lehetőségeinek alacsony színvonala hosszú távon társadalmi céljainktól eltérő állapotot eredményezhet azzal, hogy kontrasztelekció hoz létre a munkások és az életbe most in-duló fiatalok között.

Sokan azzal akarják elintézni a problémát: — aki művelődni akar, az úgyis bejön. Sajnos, ennek a nézetnek a híve vagy nem ismerik, vagy meghamisítják a valóságot. Ma a kétkezi munkások majdnem fele életkörülményei folytán — a hagyományos felfogással — nem művelődik. (Az okok közül néhány: a hiányos iskoláztatás, torz életszemlélet, nagyfokú mellék munka lekötöttség stb.)

Az előzőhöz hasonló torz nézet a köznevelődést a köznevelődési intézményekben folyó munkával azonosítja: „Jól működnek az intézmények — fejlett a köznevelődés!” — ha valahol megakadás tapasztalható — az intézmény

vezetőin kell elválni a port. Pedig nem ilyen egyszerű a képlet! A közösségekben művelődés mai igényeire (az igénytelenségre) utalnak a peremkerületi ifjúsági klubban készült riport részletei: „...Ide a klubba is bejárom néha ugyan, de nem érzem teljes jogú tagnak magam. Nem szeretem az erőszakolt dolgokat... Ezen kívül nem tudom itt lekötni magam, amj itt plusz csupán, hogy néha elbeszélgetek valakivel...” „...elég nehezen barátkozom. Egy kicsit gátlásos vagyok, de ha van bennem egy kis piá, ez mind elmúlik és ilyenkor teljesen más vagyok.” Anélkül, hogy ezekből a kiragadott esetekből túlzott általánosításokhoz jutnánk, meg kell állapítani, ha a fiatalok közvetlen környezetükben nem fűzik egymáshoz bizonyos érdek- és rokonszenvszálakat, ha a közösségekben gondolkodásnak nincs érvényesíthető előnye,

(Folytatás a 3. oldalon)



(Fotó: Paszternák László)

Egy a 365 közül

Március 8. Mi is jut erről eszükbe? (Zoltánok, csönd! Kit érdekel, hogy nektek névnapotok van!?). Hát természetesen TI, világ lányai, asszonyai, akiket az év ezen egy napján egyértelműen nagyon szeretünk (miközben szitkozódunk a kétszerez virágárok miatt). A többi 364 napon pedig arról vitatkoznak, vajon szeretünk-e Benneteket, vagy gyűlölünk. Talán eddig nem értettétek, miért van az, hogy míg bög a gyerek és kifut a leve, és a kezekben zúg a porszívó, miközben áznak a ruhák, addig mi gondterhelt arccal ülünk a karosszékben, előttünk a Kőbányai Világos (bocsánat, van, ahol Borsodi Világos, vagy Szalon, vagy Ászok, vagy Balatoni Világos), és medítálunk. TI, könnyelmű vádaskodók, azt hiszitek, hogy csak hasunkat növesztve nézzük a tv-t és sörözünk, holott erről szó sincs. Mi a TI fizikai munkátok ahhoz a súlyos szellemi megterheléshez képest, amit mi nap mint nap hordozunk magunkban, azon gyűlölvén, vajon szeretünk-e Benneteket, vagy gyűlölünk. Itt ugyanis kétség van, csak ez a két véglet létezik. És TI nem könnyítitek meg a helyzetünket! Mert szélsőségesen vagytok: bájosak és utálatosak, kedvesek és sértők, megértőek és értetlenek, rafináltak és ostobák, szépek és... és nem ittunk eleget. Hát csönd, ha folyton kétségek között élünk?

De március 8-án, egy napra megnyugodhatunk. Aznap nagyon szeretünk Benneteket — hisz mi másért vinnénk Nektek virágot —, és TI is csak szebbik-jobbik éneteket mutatjátok nekünk. Felmerül a kérdés: nem lehetne ezt 365 napra tartósítani? Isten őrizze! Pokoli unalmas lenne... Hisz így vagytok a leginkább vonzóak. Végtelenen.

B. T.

Pályázati felhívás!

A magyar szakcsoport kezdeményezésére a Kossuth Lajos Tudományegyetem KISZ-szervezete szociológiai és szociográfiai pályázatot ír ki, melynek célja ösztönözni az értelmiségképzés, illetve értelmiségképződés egyre növekvő társadalmi fontosságú problémáitakijával foglalkozó, a kor társadalomtudományának és tényirodalmának színvonalán álló írások létrejöttét. Ez irányban orientálni az értelmiség, a szakértelmiség legjobbjait, s ugyanakkor távlatot és fórumot biztosítani az e témában elmélyedni kívánó pályakezdőknek, egyetemi hallgatóknak, alkotó kollektíváknak.

A pályázaton mindenki részt vehet a mai magyar felsőoktatás egészével, intézményrendszerével, az egyes oktatási intézményekkel, a hallgatók helyzetével, életmódjával, aspirációival, a pályakezdetés, a beilleszkedés körülményeivel foglalkozó, máshol nem publikált esszéivel, tanulmányokkal, igényes publicisztikával, illetve esetleírással.

A minimális terjedelem 20 gépelt oldal (oldalanként 25 soros 60 leütéssel). A pályázat teljes, a jelző feloldását a dolgozathoz mellékelni kell borítékban kérjük. (Tartalmazza a szerző nevét, címét, foglalkozását!) A pályázatot három példányban kérjük. A beküldési határidő: 1982. augusztus 31. Cím: KLTE KISZ-bizottság (magyar szakcsoport) Debrecen, Pf.: 43. 4010. A pályamunkákat 5 tagú zsűri bírálja.

Díjak:
I. díj — 7000 Ft
2. díj — 5 — 5000 Ft
3. díj — 3 — 3000 Ft

Eredményhirdetés: 1982. december 15.

A zsűri a díjakat gyenge színvonal esetén részben vagy teljesen visszatárhathatja, illetve tet-szét szerinti átcsoportosíthatja.

A három legkiemelkedőbb munkát a Valóság közli.
KLTE KISZ-bizottság

Figyelem; figyelem!

Értesítjük olvasóinkat, hogy márciusi két lapszámunk a szokásos 8 oldal helyett, 6-6 oldalal jelenik meg, tekintettel a február 25-i bővebb — 12 oldalas — terjedelmére.

Felhívjuk szerkesztőségünk külső munkatársainak figyelmét, hogy az írásaikért járó honoráriumot a jövőben nem postázzuk, hanem itt, a szerkesztőségben fizetjük ki. Minden hónap 15-20. között vehető át — az előző hónapban megjelent írásért járó — honorárium, délelőtt 9-11 óra között. A február hónapban közölt cikkeket honoráriumát tehát március 15-20. között, a fenti órákban vehetik át a szerzők, szerkesztőségünkben.

A haladó egyetemi és főiskolai ifjúság mozgalmi Szegeden (3)

Csaplár Ferenc:

A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma

A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának szervezeti és előzménye a protestáns egyetemi hallgatók Bethlen Gábor Köre volt. A huszas évek végén a kör radikális csoportja szervezkedni kezdett. A munka 1928. március 20-án egy vitastettel kezdődött. Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tisza közli Mezőgazdasági Kamara igazgatója tartott előadást. A jövőbeni magyar intelligencia és a tanválykérdés címmel. Előadása során „borzalmas” megdöbbentő adatokkal esetelte a magyar Alföld, különösen a Szeged környéki tanválylak szárhaj állapotaikat, majd cselekvésre szólította fel az ifjúságot. Buday Györgynek, a Bethlen Gábor Kör elnökének vezetésével bizottság alakult a tanválylak tanulmányozására és a megfelelő munkamódszerek kidolgozására.

Buday 1928 telén Londonban járva megismerkedett az angol settlement mozgalom vezetőivel. E mozgalmat az ottani egyetemisták indították el a múlt század végén. Egy-egy külvárosi nyomornegyedben huzamosabb időre letelepedtek, szociális központokat, settlementeket hoztak létre, gyakorlati munkával igyekeztek segíteni: tanították, orvosi, jogi és szociális segítséget nyújtottak. Buday a tanvály viszonyokhoz formálta a városi körülmények között kialakult settlement munka módszereit. Szegedről az egyes tanválycsoportokban tett látogatások, vagy mint ők nevezték „kiszállások” alkalmával végezték a szegedi egyetemisták a parasztság körében munkájukat. 1930-ban 211. ill. 1931-ben 189 intézményes és számtalan egyéni kiszállást szerveztek. Ezek során gazdasági, irodalmi, orvosi, természettudományos tárgyú előadásokat tartottak, gondolkodási bajokban segítettek, s emellett gyűjtőmunkát végeztek.

Budayék célja a parasztság körében folytatott szociális munkán túlmenően a közelemény felrázása és mozgósítása volt. 1930 tavaszán a Delmagyarország hasábjain közölni kezdték a szociográfiai gyűjtőmunka megdöbbentő adatait.

A szegedi egyetemisták agrársettlement mozgalma élénk visszhangot keltett. A kommunista mozgalom kezdetől fogva figyelemmel kísérte Budayék tevékenységét, és a jövőbeli szövetséget látta bennük. A csehszlovákiai sarlósok testvérmozgalmat láttak a szegedi Bethlen Gábor körben. „Ő a mi cikkeinket, mi az ő írásait, egymás tőzét, izelgettünk, együtt vettünk lélegzetet” — emlékezik Balogh Edgár a két mozgalom között gyorsan kialakult kapcsolatról.

Az agrársettlement mozgalomból kinövő Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának tagsága a lehető legkomplettibb összetételt együttes volt. A tizenöt tag közül Hont Ferenc és Széll István nagypolgári, Arvai Erzsébet, Buday György, Baróti Dezső, Gáspár Zoltán, Káráz Judit, Ortutay Gyula, Radnóti Miklós, Reitzer Béla, Tolnai Gábor és Tomori Viola értelmiségi, hivatalnok, Balla Sándor és Berczeli Anzelm Károly iparmunkás, Erdei Ferenc pedig parasztsáladból származott. Az agrársettlement-mozgalom kibontakozásának majd a Kollégium megalakulásának idején Balla, Buday, Erdei, Gáspár Zoltán, Reitzer és Széll jog, Baróti, Ortutay, Radnóti és Tolnai bölcsészeti tanulmányokat folytatott. Arvai és Tomori matematika-fizika szakos hallgató volt. Berczeli újságíróként, Hont színházi rendezőként, Káráz Judit pedig fotósként dolgozott. Ugyanakkor katolikus és református szálak is összefutottak a Kollégiumban: a mozgalom eredetileg a Bethlen Gábor Körhöz tartozott, de Sik Sándor révén a haladó katolikus körökkel is voltak kapcsolatai. A tarok kö-

zül többen jelentős irodalmi, művészeti és mozgalomszervezői tapasztalatokkal rendelkeztek, néhányan pedig baloldali, munkásmozgalmi kapcsolatokkal is. Buday már 1924-ben elkezdte könyvillusztrátori, grafikai tevékenységét, s mint a Bethlen Gábor Kör elnöke s az agrársettlement-mozgalom létrehozója a szegedi egyetemi ifjúsági mozgalmak egyik legnevezetesebb személyisége volt. Berczeli, Széll és Hont az 1920-as évek elején, József Attilával együtt avantgarde csoportosulást hozott létre. Hont ezt követően Párizsban, a haladó tömegszíniátszás apostola, Gemier mellett dolgozott. Hazatérése után bekapcsolódott a KMP irányítása alatt a huszas évek második felében kibontakozó munkás-kultúrmozgalomba, majd a szegedi színház rendezője lett. Berczeli-nek Radnóti-nak versei, verseskötetei jelentek meg. Radnóti Budapestén előbb az 1928 című folyóiratot szerkesztette, a következő esztendőben pedig a szintén baloldali tendenciájú Kortárs szerkesztésében vett részt.

A kollégium tevékenysége három formában zajlott. A tagság vitaelőadásokat, kiállításokat, rendezet, kiadványokat jelenített meg. Ez utóbbi közül a legkorábbiak a Szegedi Kis Kalendarium zsebnaptár külsejű, népdalok szövegét és kottáját, valamint Buday illusztrációt tartalmazó kötetek voltak. E sorozaton kívül 16 könyvet jelentettek meg: Buday két farnet-szet könyvét, Berczeli drámáját, Tolnai Gábor, Tomori Viola, Baróti Dezső, Ortutay Gyula, Hont Ferenc, Reitzer Béla és Radnóti tanulmánykötetét, Radnóti két verses könyvét, Ortutay két néprajzi gyűjteményét.

A kiszállások majd a szegedi munkásmozgalommal, mégpedig az illegális kommunista mozgalom szegedi csoportjaival való közös munka során szerzett élményeik két irányba hatottak. „Eppen a haladó népi kultúra tette kötelességünké — írja Ortutay — hogy magyar történetünk életében oly jelentős laikus kultúránk értékeit a tudományos kutatás anyagot, adatot mentő módszerével s a művész örök eszközeivel megmentjük az egyetemes magyar művelődés számára. „Másképp a parasztsággal majd a munkássággal való kapcsolatok szolidaritással mélyült, az ellenforradalmi rendszerrel kapcsolatos megtartásuk pedig szembeszállással. Ez a kifelé egységes szembenállás belülről nézve heterogén elemeket tartalmazott: reformokat követelő polgári radikalizmust, anarchista lázadást, a munkásosztály vezető szerepének és az osztályharc szükségességének elismerését.

A Szegedi Fiatalok művészeti tevékenységét az 1930-as évek elején expresszionista és konstruktivista elemekből összeálló avantgarde stílus az öncélú művészettel való következetes szembefordulás, a népi és modern, az európai és a magyar szintézisére való törekvés jellemezte. Hasonló jellegű volt tudományos tevékenységük. Emberközpontú, szociológival átszított, összefüggéseket kereső, gyakorlati, politikai tudomány létrehozására törekedtek.

A Kollégium közössége kezdetől fogva megkülönböztetett érdeklődéssel fordult a színházművészet felé. A két színházi szakember, Berczeli és Hont a haladó nyugati színházművészet eredményei alapján a tömeggel, a közönséggel való kapcsolat megteremtését, illetve a baloldali szellemben politizáló színház létrehozását tűzték ki célul. Legnagyobb gyakorlati vállalkozásuk a szegedi szabadtéri játékok megteremtése volt. 1933. augusztus 26-án zajlott le Madách Az ember tragédiája című művének be-

mutatója Hont rendezésében, Buday díszletei előtt. E nevezetes előadással kezdődött el a mű Dóm téri sikersorozata.

A Kollégium színházi mozgalma A színpad című folyóirat 1935-ben történő megindításával majd a Független Színpad mozgalmanak létrehozásával országos jelentőségűvé szélesedett, s a néprfrontmozgalom részévé vált. A politikai színház koncepciójának a tudomány területén a magyarságtudomány fogalomköré felelt meg. Az 1935-ben a Kollégium által megindított Magyarságtudomány című folyóirat a hungarológia, azaz a magyarsággal foglalkozó tudományok fórumává vált, s a németellenes szellemi honvédelem ügyét szolgálta.

1938 júniusában az egyre veszélyesebbé váló belpolitikai helyzet miatt szervezetiileg feloszlott a Kollégium. De továbbra is a szellemi politikai élet küzdőterén maradt. Radnóti és Hont a KMP vezette kulturális munkában vett részt. Erdei, Ortutay, Tolnai és Reitzer a Márciusi Front balszárnyán tevékenykedett. Erdei az 1939-ben megalakuló Nemzeti Parasztpárt egyik vezetője lett. Ortutay, Tolnai, Reitzer és Baróti részt vett a Kisgazdapárt „polgári tagozatának” megszervezésében. Gáspár Zoltán, József Attila halála után, a Szép Szó szerkesztője volt. Buday 1936-tól kezdődően többnyire külföldön tartózkodott. A világháború kitörése után Londonban maradt, s az 1940-es évek elején részt vett a londoni magyar antiaszista emigráció munkájában.

Az ELTE BTK új TDK kiadványai

Quibus expedit universis, Bp. 1980.

A Középkori Magyar Történelmi Tanszék egy külső megjelenésére is impozáns kötetet adott ki az 1977-1979 közt íródott magyar történelmi, művelődéstörténelmi diákkori dolgozatokból.

Először néhány gondolat a 10 teljes tanulmányt és 6 rezümét tartalmazó kötet egészét illetően: Tudva azt, hogy a szerzők közül többen „profi” kutatókká váltak az elmúlt két év során — ami a tanulmányok jó színvonalát „visszafelé” is igazolja — feltétlenül ki kell emelni azt, hogy örömdetesen mentesek ezen írások a koncepciógyártás bűnétől, a publicisztika és szak tanulmány keverésétől. Valamennyi dolgozatíró a forrásokra támaszkodva, a szakirodalmat ismerve, mértéktartóan interpretálva tárgyat írt, és nem hiányzik az sem, hogy a témául választott részletet nagyobb összefüggésrendszerbe helyezték. Ha jól értettem Fráter Zoltán írását (A történelmi forrás magánélete) akkor azt kell mondanom: aggodalma a kötet kapcsán nem jogos: úgy látom, hogy a legtöbb szerző tiszteltben tartotta a „történelmi forrás magánéletét”.

E könyvismertetés keretében csak néhány dolgozatot emelnék ki, bár valamennyi érdemelne külön ismertetést is. Benkő Elek — aki ma a székelykeresztúri Múzeum munkatársa — két dolgozattal szerepel a kötetben: „Hetény Árpád-kori története” és „A nuársapáti udvarház és házak a középkorban” címmel írt két, a régészeti kutatások, a vonatkozó levéltári anyag, a forráskiadások és szakirodalom részletes ismeretéről tanúskodó dolgozat olyan szempontból is tanulságos, hogy miként lehet a választott résztémát mérséklettel, nem a legfontosabb kérdésként interpretálni. Palovics Lajos is két tanul-

mányt adott a kötetbe: „Szent Miklós patrocíniuma és településtörténete” és „Történelmi térkép, történelmi kartográfia” címmel. Az ő példája csak egyike annak a „jelenségnek”, hogy egy témán több kutató, hosszú ideig egymásról nem tudva dolgozik. Egy szegedi kutató több mint 10 éve a középkori monostorokra, templomokra, templomtitulusokra vonatkozó anyagot gyűjti, nagyszerű eredményel. Palovics jól ismeri a kérdés hazai és külföldi szakirodalmát, de a kéziratos illetve levéltári anyagra nem hivatkozik; — Szent Miklósról vonatkozó adatokat illetően: az említett kutató szerint — a dolgozatíró által felsoroltakon kívül még ennek ötszöröse ismert. A másik jó és tanulságos példa a kutatások összehangolatlanságára Fülöp Katalin és Molnár Agnes dolgozata: „Egyetemjárás és ellenreformáció” című dolgozatban Fülöp Katalin alapos, az egyetemjárásról kapcsolatos adatokat ismeretét bizonyító munkát végzett, de ezt a munkát (az egyetemi matrikulák kicédulázását) itt Szegeden egy munkacsoport végzi: még nem kész a párbeszéd elkezdése. Molnár Agnes dolgozata egy olyan témát dolgoz fel, ami ugyancsak összehangolható a szegedi kutatásokkal — „A debreceni főiskolára 1590–1610 között beiratkozott hallgatók további sorsa” című „adattár-cikkek” méltán tart igényt a szakma érdeklődésére.

Három, e kötetben csak rezümékkel szereplő dolgozat a Tudományos diákkori füzetek 5. (szerk.: Körödi Zsófia) Bp. 1980 című kötetben kapott helyet.

Kálniczky László „Hunyadi János hatalmának területiális bázisa” címmel írt. Hunyadinak a hatalom megszervezésében alkalmazott módszereit vizsgáló tanulmányt, azzal a nem titkolt céllal, hogy a Hunyadi kapcsán kiemelt módszerek a hatalmi bázis-kutatásban általában is figyelembe veendők legyenek. Németh Gábor a felső-magyarországi ónművészet XVI–XVII. századi fejlődéséről, közelebbről a kassai kannagyártó céhről írt dolgozata széleskörű levéltári munkára támaszkodik. A laikus, a felső-magyarországi művelődés, és művészettörténet iránt csak az olvasás szintjén érdeklődő számára Kemény Lajos, Demkó Kálmán és Kerekes György munkái jelenthetik a „végső” forrást; e dolgozat, és a hozzá kapcsolódó adatgyűjtés a fentiek értékességét nem vitatva, de bőven egészíti ki a laikus olvasó és a szakember ismeretét is. Bessenyei József — ma az MTA Történettudományi Intézetének munkatársa — „A Memoria Rerum szerkesztésének és keletkezésének problémái (A Verancsics-kézirat-gyűjtemény, egy darabjának sorsa)” című dolgozata szerepel e kötetben. Tanulmányának egyik tanulsága az ő szavaival: „eddig többnyire csak koraközépkori kéziratok elemzésekor használt módszerek XVI. századi szövegek tanulmányozásakor is hathatósan segíthetik a történész munkáját.”

Ez a kötet összesen 9 dolgozatot tartalmaz. Az említetteken kívül egy latin és egy ógörög nyelvészeti problémát tárgyaló két fejlődéslelektani tárgykörű dolgozatot, s „csomókat” két, magyar diáktól nem avakori témaválasztású dolgozatot: a kaukázusi emberalakos fémplasztikáról és a XVII. századi japán városokról.

A kötetek talán egyetlen baja, de az nagy baj: nehezen hozzáférhetőek. Azt hiszem nemcsak az egyes kutatócsoportoknak, de az egyes diákköröknek is párbeszédet kellene folytatniok — legalább a kiadványszerző szintjén.

MONOK ISTVÁN

Evolúció

címmel a József Attila Tudományegyetem Herman Ottó Kollégiuma előadassorozatát indít, amely a körülöttünk levő világ fejlődésében való vizsgálatát öleli fel, beszámol a legújabb csillagászati, fizikai, földtani, kémiai és biológiai eredményekről. A tervezett előadások nagymértékben hozzájárulnak a természettudományos világkép kialakításához, s alkalmat teremtenek arra, hogy a JTK és a BTK hallgatói is képet kapjanak a természettudományok egy-egy területéről.

A diavetítésekkel kísért előadásokra és az azokat követő konzultációkra a Herman Ottó Kollégium (Szeged, Odessza krt. 50–52.) földszinti társalgójában kerül sor az alábbi időpontokban:
Március 10., 19 óra 30: A Föld kialakulása és szerkezeti fejlődése — ea.: dr. Szederkényi Tibor docens, JATE Földtani Tanszék.
Március 17., 19 óra 30: Az élet kialakulásának biokémiai alapjai — ea.: dr. Nemcsók János adjunktus, JATE Biokémiai Tanszék.
Március 24., 19 óra 30: Az élet fejlődése — ea.: dr. Szónoky Miklós adjunktus, JATE Földtani Tanszék.
Április 7., 19 óra 30: Az ember megjelenése a Földön — ea.: dr. Farkas Gyula tanszékvezető docens, JATE Embertani Tanszék.

A Herman Ottó Kollégium Kollégiumi Bizottsága

Vásárhelyi Antal kiállítása

A szegedi Ifjúsági Házban március 1-én nyílt meg Vásárhelyi Antal grafikusművész kiállítása, melyet Chikán Bálint nyitott meg. A tárlaton, az egykori

kolozsvári művész, 1979 óta Magyarországon készült alkotásai láthatók. A kiállítás március 21-ig tekinthető meg.

